

at han er uhelbredeligt syg og kun har kort tid tilbage at leve i, i bedste fald op mod et halvt års tid. Hvis den pågældende dør 1-2 måneder senere, vil en gave næppe være en dødslegave efter den gældende bestemmelse i arvelovens § 70. Efter udvalgets opfattelse kan et sådant tilfælde efter en konkret vurdering kræve iagttagelse af testamentsreglerne.

Udvalget peger på, at den foreslåede, begrænsede, udvidelse af området for dødslegaver vil kunne ramme sædvanlige gaver, der således ville være omfattet af kravet om iagttagelse af testamentsreglerne. Dette er efter udvalgets opfattelse ikke rimeligt, og udvalget foreslår derfor, at sædvanlige gaver ikke skal være omfattet af dødslegavebegrebet.

Der henvises til betænkningen s. 328-333.

18.3. Justitsministeriets overvejelser

Justitsministeriet kan tiltræde udvalgets overvejelser om udformningen af reglerne om dødslegaver mv., herunder den foreslåede præcisering og udvidelse af området for dødslegaver.

Der henvises til lovforslaget § 93 og bemærkningerne til denne bestemmelse.

19. Overlevelseskrauet

19.1. Gældende ret

Efter arvelovens § 5 er det en betingelse for arv, at arvingen har overlevet arveladeren. Det er imidlertid uden betydning, om arvingen dør kort tid efter arveladeren. Et foster har arveret, hvis det er avlet før dødsfaldet og senere bliver født levende. Er to personer, der ellers ville have arveret efter hinanden, afgået ved døden samtidig, eller vides det ikke, hvem der døde først, arver de ikke hinanden. Reglen gælder for både legal arv og testamentarisk arv.

19.2. Udvalgets overvejelser

Udvalget foreslår, at den gældende arvelovs § 5 flyttes fra kapitlet om slægtninges arveret til et selvstændigt kapitel, da bestemmelsen både omfatter legal arv, herunder også ægtefællens legale arv, og testamentarisk arv.

Endvidere foreslår udvalget, at det præciseres i bestemmelsen, at arveladeren ved testamente kan have truffet en anden bestemmelse. En sådan testamentarisk bestemmelse skal selvsagt respektere tvangsarve-reglerne.

Der henvises til betænkningen s. 547.

19.3. Justitsministeriets overvejelser

Justitsministeriet kan i det hele tiltræde udvalgets overvejelser om udformningen af overlevelseskrauet.

Der henvises til lovforslagets § 94 og bemærkningerne til denne bestemmelse.

20. Arv, som tilfalder staten

20.1. Gældende ret

Hvis en person dør uden at efterlade sig legale arvinger og arvinger efter testamente, tilfalder den pågældendes ejendele staten, jf. arvelovens § 71, stk. 1.

Efter § 71, stk. 2, 1. pkt., kan Justitsministeriet bestemme, at der ikke skal rejses indsigelse mod et anfægteligt testamente, der må antages at være udtryk for afdødes sidste vilje. Under særlige omstændigheder kan Justitsministeriet endvidere afstå arven til afdødes slægtninge eller andre, der har stået afdøde nær. Dette kan særlig være tilfældet, når afdøde ikke har kunnet oprette testamente, eller formuen hidrører fra en fælles slægtning, jf. stk. 2, 2. pkt.

Hovedparten af Justitsministeriets sager i henhold til § 71, stk. 1, 1. pkt., vedrører skriftlige formløse testamenter. Som udgangspunkt anerkender Justitsministeriet formløse skriftlige testamenter som grundlag for en afgørelse om afståelse af arven, hvis det kan antages, at afdøde har skrevet testamentet eller dog underskrevet det. Hvis den betingelse ikke er opfyldt, eller hvis testamentet kun foreligger i mundtlig form, kan der som altovervejende hovedregel kun blive tale om afståelse af arven, hvis testamentet er bekræftet ved en forklaring i skifteretten af vidner til arveladerens udtalelser. Ved bevisvurderingen lægger Justitsministeriet betydelig vægt på, om et vidne kan anses for uvildigt i forhold til det ansøgte.

Der er ikke i praksis nogen skarp sondring mellem § 71, stk. 2, 1. pkt. (anfægtelige testamenter) og 2. pkt. (afståelse under særlige omstændigheder). En mundtlig tilkendegivelse fra afdøde om, at en bestemt person skal arve vedkommende, kan således anses for at være et anfægteligt mundtligt testamente, som Justitsministeriet kan undlade at rejse indsigelse mod efter 1. pkt. Sådanne mundtlige tilkendegivelser kan imidlertid også danne grundlag for afståelse efter 2. pkt. Det afgørende er, at tilkendegivelsen kan bekræftes af uvildige vidner, og at den må anses som udtryk for afdødes sidste vilje.

Afgørelsen om afståelse efter § 71, stk. 2, 2. pkt., beror på en samlet skønmæssig vurdering. I disse sager er den primære kilde til oplysning af sagerne oftest vidneforklaringer fra ansøgere og vidner, og Justitsministeriet afstår som udgangspunkt ikke arv, medmindre der foreligger entydige oplysninger til fordel for en ansøger, navnlig vedrørende mundtlige tilkendegivelser fra afdøde eller faktiske omstændigheder om f.eks. det nære forhold mellem ansøgeren og afdøde.